

Zápis z obhajoby disertační práce

Studentka: **Mgr. Xenie Uholyeva**

Studijní program: Psychologie

Studijní obor: **Sociální psychologie**

Název práce: **„Vztahy v rodině z dětské perspektivy“**

Jazyk práce: čeština

Jazyk obhajoby: čeština

Školitel: **PhDr. Mgr. Simona Horáková Hoskovcová, Ph.D.**

Oponenti: PhDr. Eva Šírová, Ph.D., doc.Mgr.Lenka Lacinová, Ph.D.

Datum obhajoby: 27. 9. 2017

Místo obhajoby: FF UK, Celetná 20, Praha 1, místnost č. 338

Předseda komise: **doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc.**

Přítomní: dle prezenční listiny

15:02 Předsedkyně komise doc. Gillernová zahájila obhajobu, představila sebe, přítomné členy komise a oponenty. Přítomným pak představila doktorandku Mgr. Uholyevu.

15:08 Školitelka dr. Hoskovcová seznámila přítomné stručně se svým hodnocením studia doktorandky a její disertační práce. Zejména vyzdvihla poctivost a systematický přístup doktorandky ke studiu. Ocenila také její publikační aktivitu během studia (mimo jiné odborný článek v časopisu Československá psychologie). Jako pozitivum předkládané disertace vnímá propojení bohatých praktických zkušeností doktorandky s výbornou znalostí teorie.

15:15 Doktorandka seznámila přítomné s tezemi své disertační práce. V úvodu se věnovala teoretickým východiskům disertace, mimo jiné tématu rodiny jako socializačního činitele. Poté představila cíle a hypotézy empirické části, strukturu výzkumného vzorku, kritéria pro zařazení respondentů do vzorku, použité metody (zejména seznámení s hlavním výzkumným nástrojem - Family System Test). V druhé části svého vystoupení shrnula závěry výzkumu a jejich interpretaci ve vztahu k teoretickým předpokladům a výzkumným cílům.

15:27 Prof. Šípek přečetl oponentský posudek doc. Lacinové, která se nemohla na obhajobu osobně dostavit, se závěrem, že oponentka sice doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě, nicméně se přiklání k hodnocení „neprospěla“. Důvodem negativního hodnocení doc. Lacinové jsou odborné výhrady k empirické části disertace. Jako zásadní nedostatek vnímá spornou reprezentativnost výzkumného

souboru (např. široké věkové rozpětí výzkumného souboru) a další metodologické nedostatky. Mezi pozitiva práce naopak uvádí zevrubně zpracovanou přehledovou část disertace.

15.37 Oponentka dr. Šírová seznámila přítomné s hlavními body svého posudku. Ocenila teoretickou i výzkumnou část práce. Částečně sdílí výhrady k výzkumnému vzorku, nicméně kvalitu výzkumného souboru nepovažuje za zásadní nedostatek, který by zpochybnil validitu nebo reliabilitu výzkumu. Doporučuje práci k obhajobě a navrhuje hodnocení „prospěla“.

15.40 Doktorandka reaguje na vyjádření školitele a vysvětluje určité nejasnosti při administraci testů. Dále se vyjádřila k výhradám týkajících se výzkumného vzorku. Připustila limity vzorku, nicméně vysvětlila, že jejím záměrem nebylo testovat vývojové aspekty, ale spíše vztahové aspekty v rodině, které se ukazují jako relativně stabilní proměnná. Věkové rozpětí vzorku tedy podle ní nehraje podstatnou roli. Při výběru vzorku vycházela doktorandka také z předchozích studií, jejichž závěry ukázaly, že koheze v rodině se v průběhu času příliš nemění. Nepředpokládala tedy, že větší věkový rozptyl bude vážnou překážkou pro kvalitu vzorku. Vyjádřila se také k výhradě oponentky, že není dostatečně pojmenován výzkumný cíl práce. V tomto bodě odkázala na příslušnou kapitolu empirické části disertace, kde tyto cíle a předpoklady podrobně uvádí.

15.50 Doc. Gillernová otevírá diskusi. Ujímá se slova a hovoří o vlastních výzkumných zkušenostech s dotazníkovým šetřením v rodinách. Připomíná, že emoční vztah v rodině je relativně stabilní komponentou, na rozdíl od aspektu požadavků ze strany rodičů a dává tyto zkušenosti do kontextu disertační práce doktorandky. Pro případný další výzkum doporučuje použít i jiné výzkumné metody, než které byly použity.

15.57 Dr. Boukalová se ptá, jestli byly realizovány studie na téma podpůrné funkce rodinné koheze v situaci, kdy má dítě má např. zdravotní nebo psychické potíže. Doktorandka prokazuje znalost problematiky a seznamuje přítomné s takovými studii.

15.59 Prof. Šípek vyjádřil spokojenost nad tím, jakým způsobem se doktorandka vypořádala s připomínkami oponentů. Vyjádřil se také k otázkám statistického zpracování dat (problematika uvádění hladiny významnosti, kterou studentce vytýkala oponentka doc. Lacinová). V tomto ohledu se postavil za řešení, které v empirické části použila doktorandka. Zamýšlel se také nad výstupy práce (úzkostnost dětí ve vztahu ke kohezii rodiny). Doktorandka reaguje na podněty prof. Šípky, cituje některé výzkumy, zabývá se zejména problematikou úzkostných dětí a interpretuje výstupy vlastního výzkumu, znovu prokazuje širší znalost problematiky rodinných vztahů (jak v rovině výzkumné, tak poradenské).

16.10 Předsedkyně komise ukončuje diskusi. Shrnuje hlavní charakteristiky předkládané disertační práce, cení si aktuálnosti práce i způsobu jejího zpracování, zejména v části literárně přehledové.

16.13 Předsedkyně komise ukončila samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

16.20 Předsedkyně komise seznámila doktorandku a přítomné s výsledkem obhajoby. Komise hlasovala tajně (prostřednictvím hlasovacích lístků) s následujícím výsledkem:

Obhajoba disertační práce byla klasifikována: **prospěla**.

Jméno a podpis předsedy komise:

Jméno a podpis dalšího člena komise:

Zapisovatel: PhDr. Mgr. Tomáš Komárek